

Модель «витрати-обсяг-прибуток» та аналіз взаємозв'язку

Катерина Лаута, Ірина Кравченко

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. Функціонування виробничого підприємства пов'язане з результатом його діяльності, яке являє собою виробництво та реалізацію продукції, отримання прибутків від збуту продуктів чи наданих послуг.

Матеріали і методи. В економічній літературі, на сьогоднішній день, існує велика база щодо розгляду питання аналізу взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток». В описаних математичних методах є різні види графіків, такі як графік взаємозв'язку «обсяг-прибуток», графік беззбитковості, інші. Базою В-О-П-аналізу являється лінійна функція поведінки витрат.

Аналіз «витрати-обсяг-прибуток» – це метод системного аналізу взаємозв'язку витрат, обсягу виробництва, виручки (доходу від реалізації) і прибутку, що формує основну модель фінансової діяльності, дозволяє здійснювати короткострокове планування діяльності підприємства і оцінювати ефективність альтернативних рішень [1]. Мету В-О-П-аналізу становить дослідження змін, що можуть відбутися з прибутком підприємства при модифікації та коливаннях певних показників, наприклад рівня продуктивності, обсягів виробництва продукції. Такі дані мають визначальну вагу, оскільки істотною величиною, що відбивається на доході (виручці) підприємства є обсяг виробництва даної продукції.

Зазначений аналіз у своєму ході незмінно простежує та вивчає зв'язок між зміною об'єму виробництва і виручкою від продажу, витратами та чистою вигодою. Ґрунтування даного аналізу базується на установленні короткотермінової залежності між обсягом виготовлення продукції і прибутком, витратами і виторгом. При такому аналізі невідомою величиною у даному діапазоні є обсяг продажу.

Результати. Визначальними компонентами аналізу взаємовідношення «витрати-обсяг-прибуток» є: точка беззбитковості; маржинальний дохід; маржинальний запас міцності; виробничий леверидж (операційний важіль).

Аналіз "витрати-обсяг-прибуток" дозволяє одержати відповіді на питання:

1. Який доконечний об'єм продажу продукції, що надає покриття для компенсування всіх витрат і одержання бажаної величини прибутку?
2. Який масштаб прибутку організація може досягти при проектному об'ємі виробництва?
3. Як позначиться на фінансовому підсумку пертурбація розміру витрат, обсягу виробництва і продажу, ціни реалізації?
4. Який склад витрат є оптимальним для підприємства?

Висновки. Аналіз беззбитковості являється однією з найвагоміших характеристик взаємозалежності витрат, обсягу випуску продукції і виторгу. У зв'язку із ситуацією, що склалася на ринку сьогодні, істотно суттєво, щоб підприємство було спроможне швидко і безболісно реагувати на зміни в навколишньому ринковому середовищі, реорганізовувати об'єми виробництва, зберігаючи рентабельність й результативність виробництва. Такий рядовий, але водночас високоінформативний механізм, як аналіз беззбитковості, надає право і можливість вирішувати одразу в декількох ділянках роботи підприємства.

Література:

1. Карпенко О. В. Управлінський облік : навч. посіб. / О. В. Карпенко, Д. В. Карпенко. — К. : Центр учбової літератури, 2012.